

Conștiința unității

Porțile artei se deschid, la acest solar început de toamnă, sub semnul unui profund sentiment al răspunderilor istorice. Spiritul, energiile și deciziile fiecăruia se mișcă într-un gest de comuniune nedefectibilă cu spiritul, energiile și deciziile cetății. Sensul lor se desenează — cu acuitate, cu precizie și concretețe — după marea respirație a țării, după puternica bătaie a inimii poporului, legat mai strâns decât oricând de vântul cald și lucid, clocotitor totuși și mobilizator, al partidului, de înțeleapta și ferma lui îndrumare marxist-leninistă în construcția noastră socialistă.

Zilele sfârșitului de august 1968 au întărit temeiurile prezenței noastre angajate, capacitatea noastră de a pătrunde și stăpâni destinul nostru în contemporaneitate. Imaginea Patriei, cu toate implicațiile ei etice, sociale, politice, a pătruns în zonele înflăcărilor purificate de orice zgură a deprinderilor conformiste și încarcă de semnificații și sensuri majore actele și atitudinile, preocupările și ambițiile noastre cele mai intime.

Tot ceea ce întreprindem și năzuim pornește, se orientează și se valorifică în funcție de acest zăcămint al celor mai scump plătite cuceriri ale trecutului nostru străvechi și foarte recent : cucerirea personalității noastre naționale, a dreptului nostru de a trăi, de a ne afirma și de a construi liber și independent ; cucerirea liniștii de a ne ști focul vetrei noastre arzînd, scutit de nedrepte vînturi ; cucerirea bucuriei de a privi

PJR 3007/9

puschis, demn, omeneste în noi și în jur de noi, și de a putea, așa, să punem fapta și elanurile noastre ziditoare — alături de fapta și elanurile altora, de lângă noi și de mai departe — în slujba idealurilor înaintate ale omenirii și în slujba omeniei.

Un gest de firesc aprinsă încredere și de nezăgăzuită recunoștință și dragoste pornește de aceea, ca o uriașă demonstrație, din toate colțurile țării și dinspre inima fiecăruia în parte, către partid, focarul conștiinței și al hotărârilor poporului. Glasurile adevizunilor la politica internă și externă marxist-leninistă pe care partidul o promovează în numele poporului, cu statornicie și fermitate neabătută, au ieșit spontan din mii, din zeci și sute de mii de piepturi, tălăzuind istoricele adunări ale acestor zile — din fața Comitetului Central, din orașele, din uzinele, din satele, din aulele universitare ale țării — și în care a fost ascultat cuvântul deopotrivă înaripat și greu de o aspră răspundere istorică al tovarășului Nicolae Ceaușescu și al celorlalți conducători de partid și de stat. Acestor glasuri li se alătură zilnic altele și altele, sub chipul telegramelor, scrisorilor, mesajelor trimise de organizațiile județene și municipale de partid, de colective mari și mici ale oamenilor muncii din întreprinderi, instituții de învățămînt și cultură, din unități agricole; trimise de cetățeni de rînd, ori rostite la posturile de radio, televiziune sau publicate în presă. Ele iau dimensiunea unei unanimități vaste, care cuprinde toate vîrstele, toate naționalitățile conlocuitoare, toate profesiile, toate păturile sociale — toată, toată suflarea țării — în exprimarea unității poporului în jurul Partidului Comunist Român și al politicii lui, a atașamentului său nereticent față de patria noastră socialistă, față de cauza socialismului și a păcii în lume.

Această politică este înscrisă în declarația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României; este înscrisă în toate actele și documentele prin care partidul și statul român și-au manifestat și-și manifestă poziția în raport cu evenimentele actuale. Această politică materializează conștiința libertății și a respectului față de om, conștiință care face parte integrantă din însăși substanța gândirii marxiste.

Adeseori, în dezbaterile populare ale ultimelor săptămîni, categoria libertății a revenit în primul plan, și de fiecare dată ea a fost discutată în lumina înțelegerii dialectice care tinde spre stabilirea unui raport armonios între necesitățile momentului istoric și ale colectivității poporului și tendințele firești de autorealizare a ființei umane. „Noi construim socialismul pentru om, în centrul întregii politici este omul și atunci omului trebuie să-i creăm toate condițiile ca într-adevăr să se bucure din plin de binefacerile socialismului. Aceasta dorim să asigurăm în România”, a afirmat secretarul general al partidului nostru, definind idealul socialismului și al comunismului. Și, dezvoltînd această idee, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat: „Noi sîntem convinși că nu se va putea găsi nimeni care să operească poporul nostru de pe calea construcției socialismului. Sîntem hotărîți să facem totul ca socialismul și comunismul să triumfe în forma sa superioară, în forma sa cea mai umană.”

Această politică se integrează organic în cursul amplu al dezvoltării noastre naționale. Marele destin al luptelor pentru libertate, pe care s-a construit tot ce este viu și puternic în țara românească, își găsește încununarea firească, integrală, în actele politice lucide, calme și demne ale prezentului. Acționînd hotărît și consecvent pentru respectarea în relațiile dintre state a principiilor de independență și suveranitate națională, pentru realizarea unei depline egalități în drepturi și pentru neamestecul în treburile interne ale altor state, partidul și statul nostru duc mai departe sensurile cele mai vitale ale istoriei poporului român, marea lui strădanie de a-și decide singur propria soartă.

Această politică este caracterizată prin efortul neîntrerupt de realizare a legăturilor internaționaliste. Partidul Comunist Român se află astăzi, așa cum s-a aflat și în alte momente ale istoriei contemporane, împotriva oricărei întreprinderi în măsură să înăsprească relațiile dintre țările socialiste; Partidul Comunist Român militează activ, susținut, pentru consolidarea relațiilor de unitate dintre partidele comuniste frățești, pentru victoria definitivă a principiilor internaționaliste. Fără solidaritate, fără prietenie internaționalistă, mersul înainte al popoarelor din țările socialiste nu este posibil; și tocmai de aceea este atât de important ca toate relațiile care leagă între ele statele socialiste să se desfășoare, cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „de la egal la egal”.

Această politică este dezbătută și afirmată cu tărie în uriașul colocviu popular ce se desfășoară în zilele acestea, colocviu al unității în jurul conducerii partidului și a statului. Momentul este însemnat și pentru conștiința de sine a fiecărui cetățean în parte, și cu deosebire pentru conștiința de sine a intelectualului și artistului. Preocupările muncii și inițiativele lor de fiecare zi au rămas aceleași, devenind parcă altele. Iluminate incandescent de o înțelegere politică și umană mai adâncă și mai largă decât oricând, ele pun în lumină tot ce este de preț și înlătură din raza atenției generale ceea ce este trecător, lipsit de valoare. Răspunderea și rolul patriotic, cetățenesc, comunist ale scriitorului și ale oricărui creator de artă străbat ca o preocupare esențială, permanent trează, luările lor de poziție nu doar în declarații colective — a conducerii Uniunii scriitorilor din R.S.R., a Comisiei pentru literatura naționalităților conlocuitoare a Uniunii scriitorilor, ale celorlalte uniuni de creație — dar și în mărturiile individuale exprimate prin viu grai, în adunări publice, la microfoanele radioului sau ale ecranului televiziv, ori în scris, în paginile ziarelor și revistelor. Notăm dintre oamenii de teatru în ordine întâmplătoare și doar cu titlu edificator: dramaturgi ca Horia Lovinescu, Aurel Baranga, Marin Preda, Mehes György, Teodor Mazilu, Titus Popovici, Joseph Meliusz; actori ca: Aura Buzescu, George Calboreanu, György Kovacs, Radu Beligan, Dina Cocea, Ana Dukasz, Gheorghe Leahu, Ion Marinescu, Emanoil Petruț, Emmerich Schäffer, Gheorghe Cozorici, Irina Petrescu; regizori ca Sică Alexandrescu, Rodu Penciucescu, Valeriu Moisescu, Vlad Mugur... Aceste declarații vorbesc toate despre organic sudata solidaritate de gândire, de muncă, de realizare și de aspirații a oamenilor noștri de teatru, indiferent de formație, indiferent de limba în care ei dau expresie artei lor, arta lor servind prin substanța ei tematică, ideologică, profesională aceeași înaltă cauză și fiind receptată de masa marelui public cu aceeași sete de cultură și cu aceeași satisfacție, fie că se produce pe scenele teatrelor de limbă română, fie pe cele ale naționalităților conlocuitoare. Oricare din declarațiile lor vorbesc categoric despre hotărârea de a participa cu toată însufleșirea la acțiunile de afirmare a conștiinței unității poporului nostru. Nu spicuim din ele decât un rând din confesiunea unuia din reprezentanții tinerei generații de actori — Irina Petrescu: „Niciodată n-am simțit atât de puternic nevoia de a fi utilă, niciodată n-a fost atât de intensă conștiința condiției mele de individ care face parte dintr-o largă unitate umană...”

Atitudinea intelectualității noastre — a omului de știință și a creatorului de artă — animată de gândul și ambiția celei mai înalte și fecunde realizări, e indisolubil legată și mișcată de pulsația de viață și de voință, de năzuiri și zidire a poporului nostru. Ea se regăsește plenar prețuită și încurajată, în tot ce conține pornire și zăcămint patriotic și progresist, de îndrumarea partidului. Cuvântul tovarășului Nicolae Ceaușescu, rostit la întâlnirea cu intelectualii din Cluj, pune actul creator de frumos și actul de cercetare a adevărului în perspectiva luminoasă — dintotdeauna visată de slujitorii artei și științei — a substanței lor profund umaniste, a condi-

ției lor legate de progresul și idealurile omenirii și, în această lumină, a structurii lor deschise, a libertății lor de manifestare și deci a varietății necesare a expresiei lor stilistice și a aflărilor lor. Forța lor apare deopotrivă penetrantă și utilă în lumea construcției noastre, și în universul relațiilor noastre cu lumea de peste hotare — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu : „Nici poezia, proza, teatrul, muzica nu cunosc granițe de limbă. Indiferent în ce limbă sînt create marile opere de artă, mă refer la literatură, căci muzica are limba ei proprie, internațională — aci am putea spune că s-a realizat internaționalismul — exprimă aceleași idei și simțăminte umane nobile. Depinde desigur de ceea ce dorește scriitorul, poetul, sau artistul respectiv să redea, de modul în care înțelege el sensul vremii, preocupările și aspirațiile societății și de măsura în care dorește să se încadreze în aceste preocupări. Depinde de voința și de puterea sa de a face din opera de artă pe care o făurește o expresie a năzuințelor de libertate și dreptate socială ale omenirii. Pentru că numai atunci arta servește cu adevărat cauza progresului, cauza socialismului”.

Artistul, ca și omul de știință, e pătruns de adevărul acestor cuvinte, iar conștiința lui, în acțiunea de afirmare a adevărului și frumosului, e structurată pe ceea ce tot tovarășul Nicolae Ceaușescu condiționa valoarea operei de artă și de știință : pe „dorința cinstită, sinceră, de a servi mersul înainte al societății noastre socialiste, idealurile poporului nostru, ca în tot ceea ce facem să avem un singur crez, o singură năzuință : făurirea socialismului și comunismului în România”.

Animați de conștiința organice lor unități cu inima și gîndurile de viață și de construcție ale poporului, oamenii de teatru — alături de toți creatorii de frumos — deschid, la acest solar început de toamnă, sub semnul unui profund sentiment al răspunderilor istorice, porțile artei.